

NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ ZADAVATELŮ PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK DLE ZZVZ Z POHLEDU KONTROLNÍ PRAXE CENTRA

Vyloučení nejvýhodnější nabídky pro nesplnění zadávacích podmínek bez aplikace § 46 ZZVZ, ačkoliv se jednalo o potenciálně zhojitelné vady nabídky

PŘEDMĚT POCHYBENÍ

Postup v rozporu se zásadami hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynaložených veřejných prostředků (dále rovněž „zásady 3E“), při vyloučení účastníka z účasti v zadávacím řízení z důvodu nesplnění zadávacích podmínek a nevyužití možnosti v ustanovení § 46 odst. 1 ZZVZ a nevyzvání účastníka k doplnění dokladů/údajů, ačkoliv takový účastník předložil nabídku s nejnižší nabídkovou cenou, přičemž byla hodnocena pouze nejnižší nabídková cena a jedná se o zhojitelné vady nabídky, čímž dochází k porušení povinnosti zadavatele postupovat dle čl. 5.1 bod 1 Obecných pravidel pro žadatele a příjemce, ve spojení s § 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.

POPIS POCHYBENÍ

Nabídka účastníka obsahuje např. identifikační údaje účastníka i položkový rozpočet, včetně uvedených jednotkových cen a celkové nabídkové ceny, podpis oprávněné osoby a je formálně označena jako nabídka a lze ji ve smyslu § 28 odst. 1 písm. f) ZZVZ považovat za nabídku. Nabídka ovšem trpí obsahovými nedostatky, které však jsou doplnitelné na základě výzvy k doplnění nabídky o chybějící doklady a informace, které zároveň nebyly předmětem hodnocení a jejich doplnění by tak hodnocení nabídek vůbec neovlivnilo (podepsaný návrh smlouvy, doklady ke kvalifikaci apod.). Jedná se tedy o formálně zhojitelný nedostatek, jehož nápravu by měl každý zadavatel jednající s péčí řádného hospodáře umožnit.

Zadavatel však přistoupí k přímému vyloučení účastníka, který podal nabídku se zhojitelnými vadami, i když se jedná o nabídku, která byla nejvýhodnější.

Řádný hospodář by se měl v situaci, kdy může získat srovnatelné plnění za výhodnějších podmínek zcela určitě snažit učinit veškeré možné kroky k získání takového plnění. Teprve poté, kdyby na základě doplnění dokladů a informací vyšlo najevo, že účastník zadávací podmínky nesplňuje, by měl zadavatel postaveno najisto, že tento dodavatel výhodnější plnění nenabízí, a až v tomto okamžiku by bylo v souladu se ZZVZ i zásadami 3E, pokud by zadavatel takového dodavatele z další účasti v zadávacím řízení vyloučil.

Přímé vyloučení účastníka, který předložil ekonomicky nejvýhodnější nabídku, aniž by zadavatel uplatnil kroky směřující k odstranění nejasností, nelze shledat jako postup odpovídající povinnostem řádného hospodáře, který zásady 3E respektuje. Pokud zadavatel rezignuje na snahu odstranit zřejmou nesrovnalost nejvýhodnější nabídky postupem, který mu ZZVZ umožňuje, bez dalšího takového účastníka vyloučí z účasti v zadávacím řízení a uzavře smlouvu s účastníkem s vyšší nabídkovou cenou, pak takový postup zadavatele nelze shledat jako hospodárný, efektivní ani účelný. V tomto případě přitom není rozhodující, zda by účastník, který podal nejvýhodnější nabídku, na výzvu zadavatele adekvátně reagoval či nikoliv, z hlediska této zásady je relevantní samotná snaha zadavatele – v intencích postupu dovoleného ZZVZ – o nápravu nedostatků ekonomicky nejvýhodnější nabídky, přestože neexistuje jistota, že by účastník požadované dokumenty skutečně předložil a naplnil tak podmínky účasti, resp. požadavky stanovené v zadávací dokumentaci.

Pokud k takové nabídce zadavatel tímto způsobem nepřistupuje, pak nelze dospět k závěru, že zásady 3E dodržel. Postup zadavatele je tak v rozporu s povinností dodržovat při zadávání veřejné zakázky zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynaložených prostředků dle čl. 5.1 bodu 1 Obecných pravidel pro žadatele a příjemce, resp. v rozporu se zákonem o finanční kontrole. Ve spojení s nevyužitím možnosti dle § 46 odst. 1 ZZVZ vyzvat k doplnění dokladů chybějících v nabídce, které nebyly předmětem hodnocení, mohl mít navíc postup zadavatele i vliv na výběr nejvýhodnější nabídky.

VYBRANÁ SOUVISEJÍCÍ JUDIKATURA / ROZHODNUTÍ ÚOHS

K nutnosti dodržování zásad 3E se vyjádřil také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 Afs 20/2008-152, podle něž základním cílem zadávání veřejných zakázek „je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky. Zákon tohoto cíle dosahuje především vytvářením podmínek pro to, aby smlouvy, jejichž plnění je hrazeno z veřejných prostředků, byly zadavateli uzavírány při zajištění hospodářské soutěže a konkurenčního prostředí mezi dodavateli“.

Rozhodnutí ÚOHS ze dne 14. 3. 2018, č. j. ÚOHS-S0029/2018/VZ-07966/2018/532/VSt:

„...nová právní úprava zákona o zadávání veřejných zakázek, oproti nyní již neúčinné právní úpravě v ZVZ, doznala v oblasti týkající se problematiky změny a doplnění nabídky podstatných změn. Těmito změnami zákonodárce poskytl zadavatelům významný nástroj, který má za cíl podpořit širší soutěž o veřejnou zakázku a jehož účelem je dát zadavateli možnost „ponechat“ v zadávacím řízení nabídku, která sice obsahuje chyby, nicméně nejedná se o tak „závažné“ chyby, které by měly vliv na nabídkovou cenu, popřípadě by se jednalo o chyby v údajích, které budou hodnoceny. V takovém případě tedy zadavatel není nucen vyřadit jinak ekonomicky nejvýhodnější nabídku z důvodu chyb, které nemají vliv na hodnocení nabídky“.

DALŠÍ SOUVISEJÍCÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů:

Podle § 2 se pro účely tohoto zákona rozumí

„m) hospodárností takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů,

n) efektivností takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění,

o) účelností takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.“

DOPORUČENÍ

Ze všech výše popsanych důvodů doporučuje Centrum zadavatelům, aby vždy posoudili možnost aplikace § 46 ZZVZ před vyloučením nejvýhodnější nabídky pro nesplnění zadávacích podmínek a v případě zhojitelných vad nabídky, aby vždy aplikovali § 46 ZZVZ, jedině tak se vyhnou porušení zásad 3E a riziku uplatnění finanční opravy ze strany poskytovatele dotace.